

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 112/09

Luxemburg, 17 december 2009

Conclusie van de advocaat-generaal in zaak C-203/08 en C-258/08
The Sporting Exchange Ltd / Minister van Justitie en Ladbroke's Betting &
Gaming, Ladbroke's International Ltd / Stichting de Nationale Sporttotalisator

Volgens advocaat-generaal Bot mogen houders van het exclusieve recht kansspelen te exploiteren, onder bepaalde voorwaarden hun aanbod aantrekkelijk maken door nieuwe kansspelen te introduceren en reclame te maken

Voorts is hij van mening dat de bevoegde autoriteiten, wanneer zij een particuliere marktdeelnemer het exclusieve recht verlenen een kansspel in het kader van een vergunningsprocedure of een vernieuwing van deze vergunning te exploiteren, een adequate oproep tot mededinging moeten plaatsen

De Nederlandse regeling heeft tot doel de consument tegen gokverslaving te beschermen en de criminaliteit te bestrijden. Zij bepaalt enerzijds dat het verboden is om, zonder vergunning, kansspelen te organiseren of te bevorderen, en anderzijds dat slechts één dienstverrichter per kansspelcategorie deze vergunning kan verkrijgen.

De vergunning voor het organiseren van sportprijsvragen, de lotto en cijferspelen is verleend aan de Stichting de Nationale Sporttotalisator (De Lotto). De vergunning voor het organiseren van een totalisator op de uitslag van harddraverijen en paardenrennen is verleend aan Scientific Games Racing BV (SGR).

De vennootschap The Sporting Exchange Ltd, handelend onder de naam Betfair, gevestigd in het Verenigd Koninkrijk, faciliteert het, direct of indirect via internet, afsluiten en verhandelen van weddenschappen op sportevenementen, met name harddraverijen. Zaak C-203/08 vloeit voort uit een geding tussen Betfair en de Nederlandse Minister van Justitie in verband met de afwijzing van haar verzoeken om een vergunning voor het organiseren van kansspelen in Nederland en de beroepen die zij heeft ingesteld tegen de besluiten om de vergunningen van De Lotto en SGR te verlengen.

De vennootschappen Ladbroke's Betting & Gaming Ltd en Ladbroke's International Ltd, gevestigd in het Verenigd Koninkrijk, organiseren sportprijsvragen, met name op het gebied van bookmaking. Zaak C-258/08 heeft als achtergrond de betwisting door deze vennootschappen van de door De Lotto tegen hen ingestelde procedures, ter verkrijging van een verbod om op hun website aan Nederlandse ingezetenen kansspelen aan te bieden waarvoor zij geen vergunning hebben.

De Hoge Raad der Nederlanden en de Raad van State, die in laatste instantie kennis nemen van deze zaken, vragen het Hof van Justitie of de Nederlandse regeling inzake het kansspelbeleid verenigbaar is met het gemeenschapsrecht.

De advocaat-generaal wijst er om te beginnen op dat de verenigbaarheid van de Nederlandse regeling aan de hand van de bepalingen inzake de vrijheid van dienstverrichting moet worden onderzocht. In deze context staat vast dat zij een beperking van het vrij verrichten van diensten vormt.

De advocaat-generaal herinnert eraan dat het vaste rechtspraak is dat de lidstaten het organiseren en exploiteren van kansspelen op hun grondgebied kunnen beperken teneinde de consumenten te beschermen tegen geldverkwisting door gokken en de openbare orde tegen het gevaar van fraude,

dat ontstaat door de aanzienlijke bedragen die kansspelen kunnen opleveren. Het Hof heeft ook geoordeeld dat een lidstaat het recht om kansspelen te exploiteren rechtmatig aan één ondernemer mag verlenen.

In deze context is de advocaat-generaal **in de eerste plaats** van mening dat het feit dat de houders van het exclusieve recht om in Nederland kansspelen te exploiteren hun aanbod aantrekkelijk mogen maken door nieuwe kansspelen te introduceren en door reclame te maken, als zodanig niet onsamenhangend is met de door de Nederlandse regeling nagestreefde doelstellingen in hun onderlinge verband beschouwd, aangezien deze handelwijze ontegenzegglijk bijdraagt aan het tegengaan van fraude.

Voor zover de Nederlandse regeling echter eveneens beoogt de consument tegen gokverslaving te beschermen, is het van belang dat de introductie van nieuwe kansspelen en de reclame strikt worden gecontroleerd en beperkt door de lidstaat, teneinde eveneens verenigbaar te zijn met het nastreven van deze doelstelling. Het samengaan van de twee doelstellingen van de Nederlandse regeling vereist derhalve dat het aanbod van de houders van het exclusieve recht en de reclame voor de goedgekeurde kansspelen voldoende zijn om de consument aan te sporen in het legale circuit te blijven, zonder echter een aansporing te vormen tot buitensporig gokken, wat de consument, of tenminste de zwaksten onder hen, ertoe zou brengen om meer uit te geven dan het deel van hun inkomsten dat kan worden besteed aan hun vrijetijdsbesteding.

Het staat aan de nationale rechter te beoordelen of deze regeling, gelet op de inhoud en de toepassing ervan, daadwerkelijk aan het bereiken van beide beoogde doelstellingen bijdraagt.

In de tweede plaats is de advocaat-generaal van mening dat de nationale rechter, nadat hij heeft vastgesteld dat zijn regeling met het gemeenschapsrecht in overeenstemming is, niet verplicht is om bij de toepassing daarvan in elk concreet geval na te gaan of een maatregel ter handhaving van deze regeling, zoals een gebod aan een ondernemer tot het ontoegankelijk maken van zijn website voor deelname aan de daarop aangeboden kansspelen door ingezetenen van de betrokken lidstaat, geschikt is om de door deze regeling nagestreefde doelstellingen te bereiken en evenredig is, wanneer deze uitvoeringsmaatregel zich strikt beperkt tot de handhaving van deze regeling.

Wat de vraag betreft of het Koninkrijk der Nederlanden krachtens het in de rechtspraak van het Hof ontwikkelde beginsel van wederzijdse erkenning gehouden was de door andere lidstaten aan Betfair verleende vergunningen te erkennen, herinnert de advocaat-generaal er **in de derde plaats** aan dat dit beginsel krachtens het arrest Liga Portuguesa¹ niet van toepassing is op de vergunning om via internet kansspelen aan te bieden.

In de vierde plaats stelt de advocaat-generaal dat het beginsel van gelijke behandeling en de transparantieplicht in een éénvergunningstelsel inzake kansspelen in de weg staan aan verlenging van de vergunning zonder oproep tot mededinging, tenzij het ontbreken van deze oproep tot mededinging wordt gerechtvaardigd. In deze context staat het aan de nationale rechter om vast te stellen of een dergelijke verlenging zonder oproep tot mededinging beantwoordt aan een wezenlijk belang zoals redenen van openbare orde, of een dwingende reden van algemeen belang in de zin van de rechtspraak zoals bescherming van de consument tegen het gevaar van gokverslaving en fraudebestrijding, en of zij met het evenredigheidsbeginsel in overeenstemming is.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze

¹ Arrest van 8 september 2009, C-42/07, PC [n° 70/09](#).

beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een zelfde probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van de conclusie is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170